

ΓΕΝΙΚΗΣ
ΠΑΙΔΕΙΑΣΕΠΙΜΕΛΕΙΑ:
ΑΓΓΕΛΙΚΗ ΑΓΓΕΛΟΥ
ΔΗΜΗΤΡΑ ΒΟΥΥΛΛΑ
ΚΕΛΛΥ ΒΟΥΡΑΝΗ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΠΕΡΤΣΟΣ

ΕΚΘΕΣΗ

Πανάκεια ή εφιάλτης η θανατική ποινή;

Το να ζούμε μας επιτρέπει τουλάχιστον να προσθέτουμε στο σύνολο των ενεργειών μας λίγο καλό που θα αντισταθμίζει εν μέρει το κακό που έχουμε ρίξει στον κόσμο. Αυτό το δικαίωμα στη ζωή, που συμπίπτει με την ευκαιρία επανόρθωσης, είναι το φυσικό δικαίωμα κάθε ανθρώπου, ακόμη και του χειρότερου.

Albert Camus

Η αυξανόμενη εγκληματικότητα στους κόλπους της δικής μας κοινωνίας αλλά και των άλλων «πολιτισμένων» κοινωνιών έφερε πάλι στο προσκήνιο το ζήτημα της επαναφοράς της θανατικής ποινής, μετά την πρόταση σημαντικής μερίδας βουλευτών. Τα επιχειρήματα πολλά, από τους υποστηρικτές και της μιας και της άλλης άποψης. Πειστικά και τα μεν και τα δε, δεν μπορούν με την πρώτη ματιά να δημιουργήσουν σε κανέναν την αίσθηση ότι τα υπέρ υπερέρχουν από εκείνα που είναι κατά της θανατικής ποινής.

Όσοι υποστηρίζουν την ποινή του θανάτου έχουν την τάση να αποδίδουν στους πολεμίους της έναν εξωπραγματικό ουμανισμό, δηλαδή καλοσύνη και αφέλεια, ενώ για τους εαυτούς τους επιφυλάσσουν την ιδιότητα του ρεαλιστή ή του πραγματιστή. Μπορεί όμως η πραγματικότητα να μιλήσει από μόνη της και αν ναι, τι θα μας πει στ' αλήθεια; Έχει παρατηρηθεί ότι και τα στατιστικά δεδομένα δεν μπορούν να μας πουν και πολλά πράγματα. Οι αριθμοί που μας λένε ότι το τάδε έγκλημα μειώθηκε ή αυξήθηκε σε μια ορισμένη χρονική περίοδο κατά την οποία ίσχυσε ή δεν ίσχυσε η θανατική ποινή χρησιμεύουν μόνο στο να κερδίζουμε τις εντυπώσεις. Γιατί απλούστατα, ποτέ δεν μπορούμε να γνωρίζουμε με ακρίβεια όλους τους παράγοντες που πιθανόν να συνέπραξαν στην αύξηση ή μείωση της εγκληματικής συμπεριφοράς. Απόδειξη για την παραπάνω θέση αποτελεί η περίπτωση της Νέας Ζηλανδίας. Στη χώρα αυτή ίσχυσε η θανατική ποινή από το 1924 ως το 1962, ύστερα καταργήθηκε, για να επανέλθει και να ξανακαταργηθεί διαδοχικά. Στο διάστημα αυτό παρατηρούνται μεταπτώσεις στους αριθμούς των ανθρωποκτονιών, οι μεταπτώσεις όμως αυτές δεν παρουσιάζουν την παραμικρή συνάφεια με το αν ίσχυε ή όχι η ποινή του θανάτου.

Ανεξάρτητα από το ποια άποψη θα ασπαστεί ο καθένας μας στη δική του συνείδηση, το πρόβλημα που υπάρχει πίσω από το ζωηρά αμφισβητούμενο αυτό θέμα είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με εκείνο της πρόληψης και της καταστολής. Με άλλα λόγια, η κοινωνία μας τι θα πρέπει άραγε να προκρίνει; Μηχανισμούς που θα προλαμβάνουν το έγκλημα και κατ' επέκταση και το στυγερό έγκλημα, προτού το κακό φθάσει στη ρίζα ή μηχανισμούς που θα οδηγούν στην καταστολή, στην τιμωρία και στον κολασμό των ενόχων, οπότε τότε θα μπορεί κανείς να μιλήσει ακόμη και για το ακραίο όριο της ποινής: τη θανατική.

Φυσικά η πρώτη επιλογή προϋποθέτει κοινωνίες με μεγάλο πολιτιστικό, πολιτισμικό και ιδεολογικό επίπεδο με άριστα λειτουργούντες μηχανισμούς πρόληψης (π.χ. κοινωνικές υπηρεσίες, κέντρα εύρεσης εργασίας, κοινωνικούς λειτουργούς όχι μόνο κατ' όνομα, ψυχιάτρους κλπ.), που δυστυχώς δεν μπορεί να υπερηφανευτεί ότι διαθέτει η δική μας κοινωνία!

Έτσι, μοιραία οδηγούμεθα στη δεύτερη επιλογή, κακά τα ψέματα, δηλαδή στους μηχανισμούς της καταστολής. Που επιδιώκουν να σωφρονίσουν, μα συνάμα και να «εξοντώσουν» τον εγκληματία. Αυτόν που στον συγκεκριμένο τόπο και χρόνο έρχεται σε αντίθεση με τα κοινωνικά αγαθά που προστατεύει και ποινικοποιεί η συγκεκριμένη κοινωνία μέσω της έννομης τάξης της. Στο πλαίσιο λοιπόν αυτό είναι πολύ αμφίβολο, αν η κοινωνία που δεν είναι ικανή να παράγει εκείνους τους κατάλληλους μηχανισμούς πρόληψης του εγκλήματος, νομιμοποιείται να φθάνει στο έσχατο μέσο της ποινικής καταστολής: στη θανατική καταδίκη. Αφαιρώντας με «ατελή» μηχανισμό καταστολής το υπέρτατο αγαθό: την ανθρώπινη ζωή! Γιατί και ο «άγιος» και ο «δολοφόνος» έχουν δικαίωμα εξίσου στη ζωή, αλλιώς παζαρεύουμε την αξία της ζωής!

Δεν μπορεί η κοινωνία μας να βρει διέξοδο για νομιμοποίηση της θανατικής ποινής μέσα από κανάλια αδριστων εννοιών του τύπου «στυγερός εγκληματίας». Γιατί αν το κάνει αυτό, τότε πέφτει στην παγίδα ενός κόσμου εκδίκησης, που μας έχουν φτιάξει δυστυχώς (!) τα αδηφάγα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης (ΜΜΕ), - ιδιαίτερα τα τηλεοπτικά - καθώς και τα επονομαζόμενα realitys shows, αμφίβολης προσφοράς και συνταγματικότητας! (...)

Γιατί το δικαίωμα για τη ζωή δεν μπορεί να το αφαιρέσει η κοινωνία μας ούτε από τον «στυγερό εγκληματία». Αλλιώς θα ερχόταν σε αντίθεση με το Σύνταγμα (Άρθρο 2 παρ. 1 Σ): «Η αξία της ανθρώπινης ζωής είναι πρωταρχική υποχρέωση του κράτους», θα ερχόταν σε αντίθεση με τον σκοπό της ποινής, που είναι ο σωφρονισμός και όχι η εκδίκηση. Και τέλος, σε αντίθεση με τη διαρκή μεταφυσική αγωνία, που υπάρχει σε όλες τις θανατικές καταδίκες. Αυτή της «δικαστικής πλάνης» και δυστυχώς έχουν ως τώρα υπάρξει πολλές περιπτώσεις όπου θανατώθηκαν αθώοι. Τότε όμως πια η επανόρθωση του λάθους είναι παντελώς αδύνατη!

Ας φροντίσει η κοινωνία και οι μηχανισμοί της τα ισόβια να είναι πραγματικά ισόβια! Μπορεί να βρεθούν οι μηχανισμοί, έτσι ώστε να μη χαλαρώνουν με την πάροδο του χρόνου, για να γίνονται τα τούνελ εξόδου των στυγερών εγκληματιών ύστερα από μερικά χρόνια φυλακή, στην αυτοκτονούσα κοινωνία μας.

κείμενο από τον ημερήσιο Τύπο

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:

1. Να εντοπίσετε τους τρόπους και τα μέσα πειθούς που χρησιμοποιεί ο συντάκτης του κειμένου και να δικαιολογήσετε τη χρήση των συγκεκριμένων τρόπων και μέσων.
2. Στην 6η παράγραφο του κειμένου («Δεν μπορεί η κοινωνία μας... συνταγματικότητας.») γίνεται αναφορά στα "αδηφάγα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης". Ποιος πιστεύετε ότι είναι ο ρόλος των Μέσων στην αύξηση του φαινομένου της εγκληματικότητας; Να εκθέσετε την άποψή σας σε μία παράγραφο 80- 100 λέξεων.
3. Παραγωγή κειμένου: Στο πλαίσιο των πολιτισμένων κοινωνιών, η θανατική ποινή καταδικάζεται ως απάνθρωπος και αναποτελεσματικός τρόπος κολασμού και παραδειγματισμού. Με αφορμή την πρόθεσή σας για συμμετοχή στη Βουλή των Εφήβων, αποφασίζετε να συντάξετε έναν προσχεδιασμένο λόγο που θα εκφωνήσετε

η επιτυχία
δεν εξαρτάται
από την τύχη

Βάζουμε στόχους
και τους πραγματοποιούμε

φροντιστήρια
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΣ

κατά την παρουσία σας εκεί, με θέμα τους τρόπους και τους μηχανισμούς που οφείλει μια κοινωνία να εφεύρει ή να ενισχύσει ως αντίδοτο στην εγκληματικότητα, με δεδομένη την κατάργηση της θανατικής ποινής.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1. Στο κείμενο χρησιμοποιείται η επίκληση στη λογική ως βασικός τρόπος πειθούς.

Η επίκληση στη λογική επιτυγχάνεται με τη χρήση τεκμηρίων. Το πρώτο τεκμήριο που συναντάμε είναι ένα παράδειγμα στην 2η παράγραφο, το οποίο παράλληλα είναι και ιστορικά επιβεβαιωμένη αλήθεια («Απόδειξη για την παραπάνω θέση...η ποινή του θανάτου»). Το δεύτερο τεκμήριο είναι η μεταφορά αποσπάσματος από το Ελληνικό Σύνταγμα (7η παράγραφος), που χρησιμοποιείται ως αυθεντία. Η χρήση τεκμηρίων ως μέσων πειθούς προσδίδει στο κείμενο αντικειμενικότητα και πειστικότητα, ενώ ενισχύει την αποδεικτική ισχύ των επιχειρημάτων του συντάκτη. Επίσης, στο κείμενο βρίσκουμε και λέξεις και φράσεις που χρησιμοποιούνται μεταφορικά (1η παράγραφος: «πολιτισμένων» κοινωνιών, 6η παράγραφος: *αδηφάγα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης*). Η πρόθεση του συντάκτη είναι να ειρωνευτεί την υπάρχουσα κοινωνική πραγματικότητα και να επικαλεστεί το συναίσθημα του δέκτη, εγείροντας τον προβληματισμό του.

2. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης προβάλλουν σκηνές βίας καθημερινά ακόμα και στα δελτία ειδήσεων, με αποτέλεσμα να εκλαμβάνεται αυτή ως φυσική συμπεριφορά. Προωθούν πρότυπα επιθετικά μέσα από ακατάλληλα για ανηλικούς θεάματα. Μεταδίδουν, στους νέους κυρίως, χαρακτηριστικά μιας απάνθρωπης κοσμοθεωρίας. Η άποψη, ότι το δίκαιο του σωματικά δυνατότερου είναι αυτό που υπερισχύει κάθε φορά, καλλιεργείται ακόμα και μέσα από παιδικές εκπομπές, ήρωες των κόμικς και παιχνίδια φτιαγμένα ειδικά για παιδιά. Αναπαράγεται έτσι, μια κουλτούρα εμποτισμένη με τα στοιχεία του αμοραλισμού και της βίας.

3. **Παραγωγή κειμένου:** [Για την τήρηση του επικοινωνιακού πλαισίου θεωρείται σκόπιμη η χρήση του α' πληθυντικού προσώπου, η ζωντάνια στο ύφος, αλλά και η χρήση παραδειγμάτων που θα βοηθήσουν τους εφήβους να κατανοήσουν τη σημασία του προβλήματος. Επίσης, επειδή πρόκειται για ομιλία χρειάζεται προσφώνηση, όπως «Κύριε Πρόεδρε» και αποφώνηση, όπως «Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας».]

Εισαγωγή:

Κρίνεται σκόπιμο να αποσαφηνιστεί ότι οι ενέργειες της Πολιτείας και των κοινωνικών φορέων πρέπει να κινηθούν προς δύο κατευθύνσεις: την πρόληψη, οπότε θεραπεύονται τα γενεσιουργά αίτια της παθογένειας, αλλά και την καταστολή με σκοπό την τιμωρία του παραβάτη και τον παραδειγματισμό του συνόλου.

Πρόληψη:

Λαμβάνοντας ως δεδομένο ότι η θανατική ποινή με τον ιδιαίτερα απάνθρωπο και αναποτελεσματικό χαρακτήρα της καταστρατηγεί τα ανθρώπινα δικαιώματα και άρα κρίνεται ακατάλληλη για την αντιμετώπιση της βίας, οι ώριμες κοινωνίες αναζητούν εναλλακτικούς τρόπους για την αντιμετώπιση της εγκληματικότητας.

Άλλωστε, η θανατική ποινή, όπου επιβάλλεται, δεν έχει κατορθώσει να εξαλείψει το έγκλημα. Για το λόγο αυτό θεωρείται απαραίτητη η προληπτική δράση. Είναι, λοιπόν, ανάγκη να καταπολεμηθούν οι κοινωνικές ανισότητες και κάθε μορφή ρατσισμού, ώστε οι κοινωνικές εντάσεις να αποφεύγονται ή, ακόμα κι όταν προκύπτουν, να αποσοβούνται άμεσα. Προς την κατεύθυνση αυτή θα οδηγηθεί η κοινωνία με τη θέσπιση νομοθετικού πλαισίου και τη λήψη μέτρων, ώστε να μειωθεί η ανεργία και να καταπολεμηθεί η φτώχεια. Επίσης, η ανθρωπιστική παιδεία, αν αναλάβει πρωταρχικό ρόλο μέσα στο σύγχρονο τεχνοκρατικό εκπαιδευτικό σύστημα, θα συμβάλλει στην καλλιέργεια πολιτών με ευαισθησίες, δημοκρατικά ιδεώδη, ανεκτικότητα και φιλελεύθερη συνείδηση, οι οποίοι θα αρνούνται τη βία ως μέσο επίλυσης διαφορών και θα αποκτήσουν κοινωνική αγωγή και ωριμότητα. Άλλωστε, μια ομαλή διαδικασία κοινωνικοποίησης στην οποία μετέχουν εκτός από το σχολείο, η οικογένεια, οι πνευματικοί άνθρωποι και άλλοι φορείς, αποτρέπει τα άτομα από την παραβατική συμπεριφορά τιθασεύοντας τα επιθετικά ένστικτα τους.

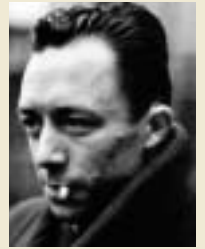
Καταστολή:

Υγιές σωφρονιστικό σύστημα, το οποίο θα αντικαταστήσει τις παραδοσιακές περί σωφρονισμού αντιλήψεις και πρακτικές. Στις μέρες μας είναι κοινή η παραδοχή ότι ο εγκληματίας μετά την αποφυλάκισή του και αφού έχει εκτίσει την ποινή που του αποδόθηκε, ακόμα κι αν έχει μετανοήσει, μπορεί να επαναλάβει παράνομες πράξεις ή και να διαπράξει ειδικότερα εγκλήματα από πριν. Με άλλα λόγια, το σωφρονιστικό σύστημα δεν υπηρετεί το σκοπό του, αλλά υποθάλλει το έγκλημα και δεν προετοιμάζει τον εγκλειστο για μια ομαλή κοινωνική επανένταξη και φυσιολογική ζωή στο μέλλον. Αυτή η κατάσταση πρέπει να αλλάξει, και το σωφρονιστικό σύστημα να επανδρωθεί με ψυχολόγους, κοινωνικούς λειτουργούς, ψυχιάτρους και ευσυνείδητους υπαλλήλους των σωφρονιστικών καταστημάτων, οι οποίοι θα φροντίζουν να διατηρούν καθημερινή επαφή με τον εγκλειστο με απώτερο στόχο την αποθεραπεία του και την διαπαιδαγώγησή του, ώστε αυτός να γίνει χρήσιμο μέλος της κοινωνίας. Ας μη λησμονούμε περιπτώσεις ανθρώπων που διέπραξαν εγκλήματα και καταδικάστηκαν, πριν ενηλικιωθούν.

Επίλογος:

Δεν μπορούμε να υπερηφανευόμαστε ότι ζούμε σε πολιτισμένες κοινωνίες και να παραβιάζουμε τα σημαντικότερα δικαιώματα των συνανθρώπων μας, είτε καταδικάζοντάς τους σε θάνατο είτε διαπράττοντας βαρβάρητες εναντίον τους, ενώ ζούμε σε δημοκρατικά καθεστώτα.

ΑΛΜΠΕΡ ΚΑΜΙ (1913-1960)

Γάλλος συγγραφέας, δημοσιογράφος και φιλόσοφος, από τους πιο σημαντικούς διανοητές του 20ου αιώνα. Το διάστημα 1942-44 έγραψε ορισμένα από τα κορυφαία έργα του, που τον καταξίωσαν, όπως τη νουβέλα «Ο Ξένος», το φιλοσοφικό δομίμιο «Ο μύθος του Σίσυφου», τα δράματα «Καλιγούλας» και «Παρεξήγηση». Μετά το 1951 και αφότου απομακρύνθηκε από την επιρροή του ομίλου του Ζαν Πολ Σαρτρ, ο Καμί μπήκε στη δίνη των φιλοσοφικών και πολιτικών αμφισβητήσεων του μαρξιστικού μοντέλου θεώρησης των κοινωνικών φαινομένων. Η δική του φιλοσοφική θεώρηση εγκατέλειψε την επαναστατική ηθική, «δανείστηκε» στοιχεία του υπαρξισμού, απέφυγε τον «νιτσεισμό» και προσέγγισε με χριστιανική ευσπλαχνία εκείνους «που δεν δημιουργούν την ιστορία αλλά την ανέχονται» - κατά ρήση του. Τα έργα εκείνης της περιόδου («Ο επαναστατημένος», «Πανούκλα», «Πολιορκία», «Δίκαιοι», «Πτώση», «Εκδίωξη και βασιλεία», «Σουηδικό λόγο») που του χάρισαν το Νόμπελ Λογοτεχνίας (1957), αποκαλύπτουν την αγωνιώδη προσπάθειά του να σταθεί σαν «ελεύθερος σκοπευτής» ανάμεσα στα πολλά «στρατόπεδα» της ασίγαστης κοινωνικο-ιδεολογικής πάλης στους κόλπους της Αριστεράς.

εστιάζουμε
στο μείζον ζήτημα
του επαγγελματικού
προσανατολισμού

Τα Φροντιστήρια Πουκαμισάς, σε συνεργασία με εξειδικευμένα κέντρα συμβουλευτικής, εφαρμόζουν ένα ειδικό σύστημα επιλογής κατεύθυνσης και σπουδών των μαθητών στο σημαντικό και ευαίσθητο ζήτημα του Επαγγελματικού Προσανατολισμού. Το πρόγραμμα Επαγγελματικού Προσανατολισμού που προσφέρουμε, αποτελείται από δύο βασικά μέρη: την αντικειμενική καταγραφή των ατομικών χαρακτηριστικών και την ανάλυσή τους, καθώς και την παροχή Συμβουλευτικής σε σχέση με τις κατευθύνσεις που ταίριαζουν στο συγκεκριμένο μαθητή.

 φροντιστήρια
ΠΟΥΚΑΜΙΣΑΔ